

Hebiraio

Anutunéj Yesuac kuaya mema nénézéyec.

¹ Becaru Anutunéj kua meme ic ionac murunec, hatac sasala zéma haka hénia héniaiguc yanda hécnina énázéajec. Wañu Anutu iminéj mia

² nalé hicnjima hayec yomuac tetecgiaiguc Nañawac murunec neñaj ackuažéc nénézéyec. Wañu inéj Nañja imi iwawai momac yanda mératéc memac niñac kumuyec. Wañu nañja inéjneç mia baec kurumej iwawai moczoj zéyu hicnjidarec.

³ Nañja imi mia Anutuac edamuyawac zilalonja zéma iwac kekecyawac tanera kéréndéj wançac. Wañu eñeyä ackuažéc kuhaguc iminéj baec kurumejäc iwawai moczoj nañgema képésicnina zuaczuac ai imi medacma ou eñeyä kekera Miñ Kewu iwac héiyäiguc emma tarecac taczac.

⁴ Wañu qac buñaya hiabia soroc mératéc meyec imi kua meme uña ionac qacgina ogicogira wançac, hénia imuac niñ imuac séciguc kua meme uña onogicma eñeyä kecançac.

Yesu imi kua meme uña onogicma eñeyä wançac.

⁵ Anutunéj kua meme uña sucgina igucnec mérac méj yomuhuc ézéyec? Gi nuac Nañna; Ni deguc gi mihicnjigénzua. Wañu muñguc mérac méj yomuhuc ézéyec? Ni iwac manjoc wammiwa, inéj nuac nañna wammac.

6 Wañu inéj méréc merac Nañä imi wagicma baeciguc muñguc liliñgëma hamac nalé imuaru Anutuac kua meme uñahéra moczoñ yanda enej i mepésimimu zéyec.

7 Wañu kua meme uña onac mia yomuhuc zéyec; Inéj kua meme uñahéra énézéyu luhuc éscénec wammu. Wañu weleñ qeqehéra énézéyu geric bélanya wammu.

8 Néj Nañawac mia yomuhuc zéyec; Anutu, guac tatacga edamuyaguc imi nalé tetecgia qahac hemac. Wañu kekec solañanéj guac héngaleñ ama areña yandagawac ic kewu tacya wançac.

9 Gi imi héra solañawac wamma héra biriawac mézéga tianzac; Imuac mia Anutu, guac Anutuganéj ségiségi wamma halécnéj météré gémma alahécgä onogicma mema yacgéjec.

10 Wañu, kaiwe nalé imuac hénihéniaiguc, Miñ Kewunina, geñ mia baecac qambaña haima kuruñen acguc mena guac méra kiwiga wançac;

11 Wañu iwawai imi moczoñ qahac wammu, néj Miñ Kewunina, gi imi hémbénaña kecbésémañ. Iwawai tosara imi séwi usu éscénec bobogima tegidacmu.

12 Wañu iwawai tosara imi séwi usu éscénec hainetec wambésémañ. Wañu imuhucya imi maleku éscénec melemma méiméiya wammu, néj gi imi nalé séc imuhucyanec kecna, naléga imi tetecgia qahac hema emma hemac.

13 Wañu néma naléiguc kua meme uña ionarunec méjäc méj yomuhuc zéyec? Geñ nuac héinaiguc tacnanec neñ hažéchécgä onopocba héra titiga wandacmu.

14 Kua meme uŋa imi moczoŋ weleŋ qeqeac uŋa, képésic igucnec metecgé énécmiyu kekec hémbénaŋa memuac hezac ionac weleŋ qenénécmimu niŋac méli énécmimia.

2

Técgina nimma kecsmu.

1 Imuac mia ackuažéc niŋinj imuac qéhéréngéma tēc nimma kecbij, doku birianéŋ kisanj nénécmima kembac niŋac.

2 Héna ac kua meme uŋa ionac murunec zézéya wanjec iminéŋ seligima naŋec. Wanju héna ac imi logima ménda tohobic imi enej moczoŋ haka imuac kitiba dindiŋacnec késadacgic.

3 Imuhuc wanjiciguc neŋaŋ anjéŋ titi enejia imuhucya andé qewiŋiguc imuac kitiba dimuhuc qiziziŋéma ogibijnjec? Anjéŋ titiac buŋa imi mia walac Miŋ Kewuninanéŋ zéhicŋiyec. Wanju gezacginanéŋ niŋgic ieneŋ héipuc selia wamma nénézégič.

4 Wanju iniguc momacnec Anutu eŋeyaoč imuhucyanec kiwi zéma, haka welicwelicgia zéma, kiwi icnéŋ ménda memeyawac séc hénia hénia eŋeya ewa siŋ méndacma Uŋa téreyawac sese séc qema nénémiyec iminéŋnec mia héipuc ac waŋ nénécmiyec.

Gamu niŋjuguc meyac miyec.

5 Yomuhuc zéanziŋ; Anutunéŋ baec kurumenj hahaya imi mia kua meme uŋa ionac méragina bawaiguc ménda haiyec.

6 Néŋ méŋnéŋ kiwi téreyá méŋiguc yomuhuc héipuc wamma zéyec; Miŋ Kewu, geŋ ic imuac

niñna némaria wañu niñmianzañ? Wañu ic ac nañawac ninna némaria wañu goiya héianzañ?

7 Nalé hotoñadac memamana kua meme uña ionac ewa bacginu keru edamu eeyaguc zéma qac buña eeyagucnén ic kewuac opocya héimiye.

8 Héimima iwawai momac yanda imi weleñ qemimu niñac hénia duandiaiguc onopori zénec. Imuac iwac hénia duandiaiguc ménda kekera méj ménda hezac, néj nalé yomuaru inicni iwawai momac yandanéj solajanec ménda weleñ qemimanec kecanzú.

9 Wañu Yesu imi nalé hotoñadac kua meme uña ionac ewa bacginu kecma humucac qenzeja qema niñec. Wañu imuac niñ edamu zéma qac buña enejanéj ic kewuac opoc héimiye. Wañu neñaj haka imi hémma ninni, Anutuac ewa hiaya niñac ic embac momac yanda neñaj niñac wamma humucac howura nemimac niñac imuhuc hicñimiye wanzac.

10 Wañu iwawai moczoñ yanda imi iwac murunec hicñima iwacnec sac wamma kecanzú. Imuac nañhéra sasala onagicma edamuiguc kerenj kerenjawac ai imi memaj zé ionac anjéñ titiac Min Kewunina qenzej manzej mihicñi mima métérémiye imi niñni sécgézac.

11 Météré ai miñina zéma météré énécmimia imi momacnec mañgocnina momacguc iwac murunec hicñihicñiya. Imuac niñac gamuya ménda nimma dacmuna hécna zénécmiye.

12 Acya méj yomuhuc hezac; Ni munahécna ionac muru qac buñaga zéau énécmima gési énécmimia ionac sucginaiguc guac legic héiman.

13 Waŋu muŋguc yomuhuc zéyec; Ni iwac muru héiselimaj. Waŋu muŋguc yomuhuc zéyec; Ninicgic yomi imi ni zéma nambérac hécná Anutunéŋ nénéja.

14 Ic méŋac nambérac héra ionac sac busuginawac hénia imi momacguc, imuhucyanec Yesu acguc neŋaŋ niŋac wamma humucac kuha késa keczac Biria miŋina imi mebirimaŋ zé neŋaŋ séwi busu mema humuyec.

15 Waŋu humucac bac yandi yandi waŋgic keck-ecgina heheya séc qaté énécmiyu Biria miŋina weleŋ qemiangic séc hulac énécmiman zé imuhuc waŋec.

16 Imi mia hélacnec, kua meme uŋa naŋgé énécmiman zé qahac, néŋ neŋaŋ Abarahamac qeli naŋgé nénécmiman zéma imuhuc waŋec.

17 Hénia imuac niŋac, i imi munahéra neŋaŋ séc waŋec imi nimba sécgézac. Imi mia Anutuac aiiguc hofac oo ic kiwa wamma goinina héinénécmima qeri hélanéŋ ic embac neŋaŋ doenina memaŋ zé imuhuc waŋec.

18 Eŋeyaoč manam batuciguc keremma qenzeŋ manzeŋ qeyec imuac niŋ ic manam batuciguc keczu imi hia naŋgé nénécmimacac séc wanžac.

3

Mosenéŋ weley qeqe ic, Yesunéŋ Naŋa wanžac.

1 Zéma mazua imi hénia yomuhuc niŋac zézua; Kurumenj miŋinanéŋ héihéré énécmiyu neŋawu momacnec dacmuna téreyá keczin imi ninzéŋgémá zéauanžinj imuac Méliméli icnina

zéma hofac oo ic enejenanina keczac Yesu iwac qeriginanéŋ nimmu.

² Inéŋ mia kumu miyec iwac mia wamma Mosenéŋ Anutuac ama yandaiguc ai meyec imuac séciguc ai ic keŋqe haqec kerec.

³ Ama meanžac iwac qac buŋayanéŋ ama eŋeyə qac buŋaya ogicanžac. Imuhucyanec Yesuac qac buŋayanéŋ Moseac qac buŋaya ogicma eeyaguc wanžac.

⁴ Amaya amaya imi mihicŋi hicŋi icyaguc, iwawai momac yanda mihicŋidarec imi Anutu.

⁵ Waŋu Mose imi andiauwac buŋa suruc zézéya imuac héipuc ac zéaumaaŋ zé Anutuac ama séc weleŋ qeqe ai ic keŋqe haqeyə qahac kerec.

⁶ Waŋu Kristo imi Anutuac naŋa wamma amaya eŋeyə méra bawu galenǵéma kerec. Amaya imi mia neŋaŋ, niŋkumu zézé ségiségiyauc zéma bac efiefi késa kecbiŋiguc imuac buŋa wambinj.

⁷ Imuac Uŋa Téréyanéŋ zézac séc Deguc ini iwac ara ninžuiguc,

⁸ Baec kisiaiguc manam batucac naléiguc ic embac ieneŋ Anutu hažéc wammigic éséc ewa seli ménda wammu.

⁹ Baec imuaru mia yanda hécgina ieneŋ batucgé némma yawuŋ 40 imuac séc nuac wawanj memena imi héŋgic.

¹⁰ Waŋu hénia imuac niŋac neŋ mia hicŋisai imi onac qeri biric waŋ énécimima yomuhuc zéyi; Ewa qerigmaiguc imi nalé séc sohoma rouc waŋanžu, imuhuc wamma ieneŋ nuac héna imi ménda héŋtegicanžu.

11 Imuac niŋac qerina biriyu zézé seli ac yomuhuc zéyi; Ieneŋ mia nuac tacniniŋ ama baeciguc ménda keremmu.

12 Dacmuna hécna técgina nimma kecmu, kecma onarunec méjnén mén ewa qeri biria ninzéŋ ninzéŋ igucnec ménda hahaya tizožoma Anutu kekeraguc iwac murunec eliŋgé amuma néŋgacbu niŋac.

13 Imuac onac murunec ménjac mén biriawac manam batucnéŋ waŋ énécmiyu ewa qeriginanéŋ hoc tanec seligiwac niŋac. Imuac niŋac kaiweya kaiweya haréyu deguc deguc zéni keŋanzac éséc eŋaocnec meseli amuma kecmu.

14 Neŋaŋ ninzéŋ ninzéŋ walac meyin imi selianec késamanec keŋkecma tetecgiaiguc kerembiŋiguc imi Kristoac ai momachéra wambinj.

15 Zézéya mén yomuhuc hezac; Ini nalé yomuac iwac ac ewaya ninzuiguc becnec hažéc wammima kecaŋgic éséc ewa seliseli ménda wammu.

16 Mosenéŋ onagiru méndacmima Izipte baec igucnec séŋganjen magic imi eneŋ qahac zéwinjiguc dimi eneŋ imi ara niŋbipimaguc hažéc wammigic?

17 Waŋu képésic wamma baec kéra kérasiaiguc humuqai waŋgic ionac qahac zéni dimi onac Anutunéŋ niŋu qeria biriyu yawuŋ 40 tecgéyec zéwinj?

18 Waŋu Anutunéŋ ic embac ara qegic ionac niŋac ménda zéyeciguc dimi onac zéselima nuac tacniniŋ ama baeciguc ménda keremmu zéyec?

19 Imuac neŋaŋ yomuhuc hémbinj, ieneŋ imi

ménda ninzéngégic hénia imuac niñac mia baec imuaru keremmuac séc qahac wañec.

4

Anutunéŋ biaŋ tac niniñac zéseli nénécmiyec.

¹ Imuac bac yandi yandi wamma kecbiŋ, iwac tacniniŋ baeraiguc keren kerenjawac sisipac ac imi nanzacnec, onarunec méjnéné mététaŋgéwac niñac.

² Buŋa suruc hia bia becnec énézézéya wañec imuacnec neŋaŋ momacnec nénézézéya wanžac. Waňu ackuažéc niŋgic imi eneŋ ménda ninzéngéma toroqegic imuac niñac héla qahac wañec.

³ Imi mia Anutunéŋ yomuhuc zéyec séc, qerina biriyu zéselima zéyi ésécnec ini nuac kendoŋiguc érémuac séc qahac wammac. Néŋ kilendac baec kurumen zéyu hicŋiyec igucnec éréma deguc, aŋgén titiac ai ara Anutunéŋ zéyec imi hélaguc wandaczac imuac niñac, bec ninzéngéma kecanziŋ neŋaŋ imi Kendoŋ imuaru kerendacziŋ.

⁴ Imuac kiwi méŋiguc kaiwe qété 7 imuac ac méŋ yomuhuc zéyec; Anutu imi aiya moczoŋ medacmaguc kaiwe 7 imuaru tacniŋec.

⁵ Waňu ac hoimi hezac imuaru ac méŋ yomuhuc zéyec; Ieneŋ nuac tacniniŋ ama baeciguc ménda harému.

⁶ Waňu ic embac imuaru keren kerenjawac buŋa imi tosara keczunec. Walac buŋa suruc hiabia késagic imi eneŋ imi ménda niŋtohogic. Imuac niñac keremmuac séc qahac wañec.

7 Imuac kecma nalé horua kej tecgéyuguc Dawidiac legic zéraiguc muñguc nalé ménj mema deguc zéma nalé imi ménda ducnjunec yomuhuc zéyec; Deguc ini iwac ara nimmuiguc ewa seli ménda wammu.

8 Yesuanéj tacniniј kendonj imi bec mihicnjí énécmiyeciguc imi, Anutunéj imuac andiaiguc nalé ménjac ménda zéwacnec.

9 Imuac Anutuac ic embachéra ionac tacniniј kendonj ménj hezacnec.

10 Walac humuma tacniniј kendonjiguc kerenjic imi enej imi, Anutunéj ejeya aiya metecgéma tacniјec ésécnec aigina metecgéma tacnimma kecžu.

11 Imuac bec neŋaŋ tacniniј imuaru kerembij ninjac seliseli wambinj. Neŋaŋarunec ménjnénj ménj qeqetali héna tigic ionac séc méndacma hingacma biriwu niŋjac.

12 Anutuac ackuažéc imi kekecyaguc waŋu kuhaguc, zéra pizilic, sou bawa andia zéráguc imuhucya moczoŋ onogicdacžac. Imuac, uŋa zéma ewa qerinina zéma sic toroyanina séc zéma aŋaroroc imi nézéŋgéma keremma niniј zéma ewa siŋ imi gésimacac séc wanžac.

13 Iwawai zéhicnjidarec imuacnec ménjnénj ménj Anutuac kiwaiguc sasaŋgia ménda hezac, iwawai moczoŋ yanda imi usuya auauya ténéŋjanec hedacžac. Waŋu neŋaŋ imi iwac muru mia ac ai mewiŋac hezac.

14 Imuac mia neŋaŋ imi hofac oo ic kiwa kuneŋ kurumenjiguc eŋec Anutuac naŋa Yesuguc kecžinj. Imuac ninzéŋ ninzéŋnina zéauanžinj imi selianec késama kecbiŋ.

15 Neŋaŋ hofac oo ic kiwa késa keczinj. Inéŋ ala batuc hénia héniaiguc neŋaŋ kerenjinj imuhucywac kerenjdarec. Néŋ képésic méŋ ménda mihicŋiyec. Hénia imuac niŋac qeka mekaninaiguc kecni wésé niniŋa ménda niŋ nénécmimac zéwiŋac séc qahac, néŋ hia niŋ nénécmimacac séc wanžac.

16 Imuac neŋaŋ qerinina efiyu wésé niniŋac ic kewu tataciguc kerembij. Imuhuc wamma iwawai méŋ niŋac osiwiŋ nalé imuaru wésé niniŋa zéma ewa hiaya mihicŋiwij.

5

1 Hofac oo ic kiwa méŋac méŋ imi baec ic sucnina igucnec Anutuac ai buŋawac megési énécmimia. Imi mia baec ic neŋaŋ niŋac wamma Anutu eŋeya muru képésicninawac mulu zéma sese haimimu niŋac kumu énécmimia.

2 Hofac oo ic kiwa imuhucya imi qeka meka hakayanéŋ lelecgémiyu kecanžac. Hénia imuac niŋ, inéŋ ewa soho ic zéma rouc wamma kekera imuhucya hia niŋ énécmima bénzérnjec waŋ énécmimacac séc wanžac.

3 Waŋu hénia imuac niŋac ic embac ionac képésic niŋac zéma eŋeya képésic niŋac momacnec mulu ai memacac hezac.

4 Ai ee héihéiyaguc imuhucya ic méŋnéŋ eŋeya ewa siŋ niŋac mema wawaŋa séc qahac, néŋ Aron ésécnec Anutunéŋ héihéré mimia inéŋ sac hia memacac séc.

5 Waŋu Kristonéŋ hofac oo ic kiwa waŋec imi acguc imuhucyanec eŋeya ménda meeŋ amuyec,

néj Anutunéj iwac ézéma gi imi nuac naŋna ni deguc mihicŋi génzua zéma gésimiyec.

⁶ Waŋu kiwi téryea méru ac yomuhuc zéyec; Gi imi Melkisedewac areŋiguc hofac oo ic tetecgia qahac kecbésémaŋ.

⁷ Yesu imi baec séwiguc kerec nalé imuaru humuc igucnec hia metecgémac ac séc kuhaguc kekera Anutu iwac muru siac yanda wamma kic masinéj zéwelec wammiyec. Waŋu Anutu eeya héima ewa qeriyá howiacnec haima keru Anutunéj nimmiyec.

⁸ Waŋu Yesu imi Anutuac naŋa héla kerec, néj i acguc qenžen manžen nimma kua tohotoho haka imuac hénia eŋeyanec kuamuyec.

⁹ Imuhuc wamma eŋeya météré amuma ninjohotoho ichéra momac yanda ionac aŋgén titi hehe selia imuac ura waŋec.

¹⁰ Imuhuc waŋu Anutunéj Melkisedewac areŋiguc méndacma namma hofac oo ic kecmac niŋac qac buŋa qemiyec.

¹¹ Melkisedewac zémaŋ zé ac sasala zémaŋac séc néj ini focdac niŋasarimuac séc qahac imuac niŋ zéasarimaŋ zé nimba ososiyá wanžac.

¹² Imi hélacnec, nalé horugiyu, bec kiwi ic wamma kecbunec ac séc, néj tosia ieneŋ hama Anutuac ackuažéc qambaŋa muŋguc liliŋémáku énécmimuac hezac. Ini namuac sac nema nene selia ménda nemuac séc wamma keczu.

¹³ Méŋnénéj méŋ namu nema keczac imi kokoc, ic imuhuya imi wawaŋ meme solanjawac ackuažéc imi ménda wamma memanec keczu.

¹⁴ Néj nene selia imi yandi tetecgia ionac buŋa, ieneŋ imi ewa qerigina hicŋitegiru manam batu-

ciguc meefi waŋ énécmimia waŋu hia me biria imi ninjésianžu.

6

Ac qeqe hakawac zéra.

¹ Imuac bec neŋaŋ Kristoac ackuažéc hériaren wawaŋa efefiadac imi waima keŋkecma wawaŋ meme solančaiguc kerembij. Imuhuc wambij zé hakasilic humuciguc onagicma keŋkeŋa paken ac zéma Anutu ninžéŋgé mimiawac paken ac zéma

² doku naec haka téreyá hénia héniawac paken ac zéma méra haima zéwelec wawaŋawac paken ac zéma humuc igucnec yacyarawac paken ac zéma gésigési hémbénaŋjawac paken ac imuac qambaŋa muŋguc muŋguc méndə haiwiŋ.

³ Anutunéŋ niŋu sécgéyu imuac séc wandacbiŋ.

⁴ Hatac méŋ asari énécmiyu kurumenjac sese imi nenimma Uŋa téreyaguc wammaguc,

⁵ Anutuac buŋa suruc hiabia zéma baec hémbénaŋa hahaya imuac kuha nenimmaguc

⁶ mama unuzac ieneŋ imi Anutuac naŋa iciguc biriŋnéŋ muŋguc qema ic embac kic yandaiguc gamu qeqe wammigic. Hénia imuac niŋac ieneŋ muŋguc ewa qeri meleŋ meleŋ qeliawac wammuac séc qahac wanžac.

⁷ Baec méŋ kianéŋ hatac sasala héima mebélacgé keru, ic eneŋ héihimic waŋanžu ionac hela Žuažua séciguc mihični énécmianžaciguc Anutunéŋ zéhiaru mimac.

⁸ Néŋ ichésa waiyaguc zéma tataŋ qézézac mesaianžaciguc imi baec gorosonja waŋu saecac

déciguc keremma hezac. Waŋu imuac tetecgia imi geric béləŋa buŋa wanžac.

⁹ Ala soroc hécna, nini ac imuhuc zéziŋ, néŋ onac muru imi imuac séc ogicma hia waŋu meeſi nénécmiyu aŋgék titiac buŋa wambiŋ zé hosuru kenžu zéma ninžéŋgéziŋ.

¹⁰ Anutu imi solanə qahac zéwiŋac séc qahac. Imuac iwac qac buŋaya niŋac wamma ic embac téryea weleŋqe énécmigicac énécmima goi héihéigina mewininima wawaŋ meme hiabia waŋgic imuac inéŋ eluŋ ménda qemac.

¹¹ Ini yomuhuc wammu niŋac siŋnina kuneŋ yanda he nénécmizac; Icy aqya moczoŋ, ewa siŋsiŋ séc imuhucyanec niŋkumugina mewininima mambéc kecgic sécqéyu nalé tetecgia hamac.

¹² Waŋu ini mézé titi ménda wammu, néŋ ninžéŋ ninžéŋ zéma bisi qatéŋiguc ewagic amuma keŋkecma sisipac acwac héla mératéc meanžu ionac haka silic imuac méndacma wammu.

¹³ Anutunéŋ Abarahamguc sisipac ac méŋ zémaŋ zéyu eŋeŋaya mén ménda keru eŋeya qara qacma sisipac ac ézéma zéselima yomuhuc zéyec;

¹⁴ Ni hélaŋc nec mériŋ gémma qelihécgá sasala mesai gémmaguc gémma kecmaŋ.

¹⁵ Abaraham imi imuac séc nalé horua naŋselima mambéc keru sisipac ac imuac héla mihični miyu meyec.

¹⁶ Baec ic hakagina imi ac zikima zéwiŋ zé eŋeŋa ginawac qara qacma zéselianžu. Waŋu zéselianžu ac imuhucyanéŋ tualefícginaŋwac tetecgia waŋanžac.

¹⁷ Anutunéŋ eŋeya ewa siŋ imi meleŋqelenja qahac imuac hénia mewininima sisipac ac imuac

buñaya mératéc ic ionac sécgé énécmimac niñac, ai imuac zéselima énécmiyec.

18 Wañu imi sac qahac, imuaru Anutunéj ikoc wammamacac séc qahac wanzac. Héniaya éréhéc imi meleñqeleta qahac imi hélacnec. Imuac niñac qeri mambéc ninawac buña wéséninu hezac imi nénécmiyu mewiñ zé haka biriawac héñacya mema keñanziñ neñaj imi qerinina meseli nénécmimaj zé imuhuc wañ nénécmiyec.

19 Wañu neñaj niñkumu he nénécmizac imi qeri uña ninawac zéic aŋgaya ésécnec selia wañu héiseliwiñac séc. Niñkumuac aŋga iminéj mia kuruñejac ocmuñ imuac maleku héñgena imi ogicma qeria howuhraiguc gen keremma héiselizac.

20 Imuaru Yesunéj walac walac kerenjec. Inéj Melkisedewac areñja méndacma hofac oo ic eñeñja hémbéñajá wamma neñaj niñac wamma kerenjec.

7

Melkisedec hofac oo ai areñja.

1 Melkisede imi mia Salem héñgaleñ ama areñja imuac ic kewu. Wañu Anutu eñeñja yanda iwac hofac oo ic kiwa momacnec wamma kerec. Inéj mia Abarahamnéj ic kewu tosara yaréiguc onogicma liliñgéma hayu hénaiguc mihicñima mérijan ac zémiyec.

2 Zémiyu Abarahamnéj iwawai meyec imi méndéju 10 wañu imuacnec bakia momacguc mema iwac miyec. Iwac qara imi melemma zéni hénia imi walac Ic kewu solaña, wañu méj imi Salem ic kewu, Luaeac ic kewu zémimia.

3 Inéj mia neñgoc mangocya qahac, esañambéc héra qahac. Wañu hénihéniawac naléya qahac, kekecyia tetecgia qahac, Anutuac naña tanec kecma nalé tetecgia qahac hofac oo ic kiwa kecanzac.

4 Imuac niñtegicgic, iwac qac buñaya keñkeña imi dimuhucya. Yandanina Abarahamnéj iwawai onagicma mema hayec imi méndéju 10 wañu imuacnec bakia momacguc eeyaguc imi iwac buñia qema miyec.

5 Imuac Lewiac qelihéra ionarunec tosara hofac oo ic buñia qeénécmimia enej imi Abarahamac qeli igucnec hicnjisai wawaña, néj héna ac tohoma ic embac dacmuna hécgina ionac murunec iwawai déréç 10 imuarunec momacguc momacguc memu niñac zéénécmiyec.

6 Melkisede imi Lewiac areñ igucnec qahac, néj kileñ Abarahamac murunec iwawai dérécyia 10 igucnec momacguc imi mema iwac mia sisipac acyaguc mériaj ac zémiyec.

7 Ic eneñanéj ic mamaya imi mériaj ac zémianzac, imuac ewa éréhéc ménda wanžinj.

8 Nalé yomuac imi humumuac hezac ienenj déréç 10 igucnec momacguc imi meanzu, néj nalé imuaru imi kekecyia tetecgia qahac zémimia inéj meyec.

9 Wañu déréç 10 igucnec momacguc meanzu Lewi ic enej acguc Abarahamaru suñsunj qema déréç 10 igucnec momacguc imi iwac migic zéwiñac séc.

10 Imi mia Melkisede inéj Abaraham mihicñiyec nalé imuaru Lewi ic enej

esanjambécgina iwac séwi busu qeriaiguc kecic hénia imuac niŋ.

¹¹ Kekec solanja imi hofac oo ic Lewi ic ionac ai igucnec mewiŋac séc wanjeciguc (Ic embac ienen ionac méra bawu kecma héna ac megic) némac niŋ hofac oo ic méŋ Aronac areŋ igucnec qahac, néŋ Melkisedewac areŋ igucnec kumu mimacac heyec me?

¹² Héfac oo ai buŋa imi hainetec wanjeciguc imi héna ac acguc hia hainetec wammamac hezac.

¹³ Ac imi mia areŋ méŋ imuacnec méŋnéŋ méŋ zaki téreyáiguc hofac oo ai méŋ ménda weleŋ qeyec imuacnec hahaya méŋac zézéya.

¹⁴ Neŋaŋ Miŋ Kewu nina imi Yudawac areŋ igucnec hahaya imi nindaczin. Wanu Mosenéŋ areŋ imuac hofac oo ai buŋa méŋ ménda zéyec.

¹⁵ Waŋu hofac oo ic méŋ Melkisede ésécnecnéŋ yarec imi hémma niŋni némac ac zéziŋ imuac hénia imi asaridaczac.

¹⁶ Ic imi mia séwininawac buŋa héna ac imi ménda méndacma kekec hémbénaŋa imuac kuha méndacma hofac oo ic eŋeŋa waŋec.

¹⁷ Imuac mia héipuc ac yomuhuc zéyec; Gi imi Melkisedewac areŋ méndacma nalé tetecgia qahac hofac oo ic kecbésémaŋ.

¹⁸ Héna ac walaha imi kuha zéma héla qahac waŋec imuac niŋac netecgéyec.

¹⁹ (Héna acnéŋ iwawai méŋ ménda mesolajimac.) Wanu imuac mia niŋkumu sécyá méŋ hicŋi nénécmiyec. Wanu imuacnec mia neŋaŋ Anutuac muru hosuc hosuc kenžin.

²⁰ Wanu Yesunéŋ hofac oo ic eŋeŋa waŋec imi

zézé seli ac selia qahac eŋ ménda waŋec. Tosara ieneŋ zézé seli ac qahac eŋ hofac oo ic eŋeŋa waŋgic, néŋ

²¹ Yesu imi zézé seli ac seli Anutunéŋ zéyec séc méndacma hofac oo ic waŋec; Miŋ Kewunéŋ yomuhuc ac selianec zíkima zéyec; Waŋu ac yomuac nimbirima ewaya melemmacac séc qahac; Gi imi hofac oo ic hémbénajə kecbésémaŋ.

²² Zéziŋ séc Yesu imi sisipac ac hiabia séc mén imuac héipucya waŋec.

²³ Humuc niŋjac nalé séc ménda kecmuac séc waŋec, hénia imuac niŋ hofac oo ic ɣangégina sasala kumu énécmiangic.

²⁴ Waŋu Yesu imi towia towia kecanzac imuac niŋjac iwac hofac oo ai imi acguc ai hémbénajə wanžac.

²⁵ Inéŋ ic embac Anutuac kiwaiguc kerenzu imi eŋeŋa kuhaiguc solanjanec mehiaru énécmimacac séc. Hénia imuac niŋjac inéŋ nalé séc kekecguc kecma onac niŋ zéwelecanzac

²⁶ Héfac oo ic eŋeŋa imuhucya imi nonac buŋawac niŋni sécgézac. Inéŋ mia térya, képésic qahac, lalac qeqe wanžac. Waŋu biria meme nonac murunec metecgéma kurumeŋ ogicdacma ou eŋeŋa opocopora waŋec.

²⁷ Inéŋ eŋeŋa séwiya hatac momacguc mulumanaŋac buŋa haimiyu tecgéyec. Imuac niŋjac hofac oo ic tosara ai meme séc eŋaŋ képésic ginawac walac memaguc imuac andiaiguc ic embac tosara ionac képésicgina niŋjac wamma mulumanaŋ oanžu ésécnec ménda wammacac hezac.

²⁸ Hénia acnéŋ ic qeka mekaguc imuhucya hofac

oo ic eñeñja buñja qeénécmiyec, néj sisipac ac selia héna ac imuac andiaiguc hayec iminéj Nañja hémbénañja solanja kekera imi ai imuac buñja qemiyec.

8

Sisipac ac qelia imuac miñ suc ic.

¹ Ac zézij imuac gocmia imi yomuhuc; Hofac oo ic eñeñja yomuhucya nonacmuru hezac. Inéj ou kurumenjiguc Eñeñja minjina iwac ic kewu dun tatac méra héiyaiguc emma taczac.

² Wañu inéj mia hali téreyá icnéj ménda memeya, Miñ Kewu eñeyaoç meyac kumuyec hali héla imuac qeriaiguc weleñ qeqe ai mema kecanzac.

³ Héfac oo ic eñeñja ini imi, sese zéma mulu haimimu niñac kumu énécmigic nañanžu, imuac hofac oo ic eñeñja Kristo acguc iwawai haimimiawac buñja méj késa kecmacac heyec.

⁴ Héna ac méndacma hofac oo ic sese hanianžu imi baeciguc keczu, imuac niñac Yesu imi baec yomuaru kecbacnec imi hofac oo ic ménda wambacnec.

⁵ Wañu baecac hofac oo ic ieneñ haliiguc weleñ qema kecanžu imi mia hali kurumenjiguc nanžac imuac sésécyá zéma uñaya wanžac. Imi mia Mosenéj hali meyacgémaj zé wañec nalé imuaru ai areñ yomuhuc zéselimimia wañec ésécnec; Ninžañ, niñgésima iwawai moczoñ baec boñaiguc gézéwa héndacnec irecyá imuac séc méndacma meyacgénä.

6 Wañu deguc Yesu imi ai buñia eeyaguc séc méj miyu késa keczac. Imi mia tosara onogicma séc méj wawañia sisipac ac hiabia imuac qahaiguc ésekumuyu sisipac ac hiabia séc méjac miñ suc keczac.

7 Sisipac ac walaha iminéj képésira qahac wanjeciguc, méj qeliawac niñ wawañia ménda hewacnec.

8 Néj Anutunéj ic onac képésicgina hocma mihicniyec imuac ara yomuhuc ooyawac hezac; Anutunéj yomuhuc zézac; Héjnic nalé méj hayu neñ Israel zéma Yudawac hénagésé iniguc sisipac ac qeliawac meyac kumuwa nammac.

9 Wañu Anutunéj muñguc yomuhuc zéyec; Neñ mia yanda hécgina Izipte baec igucnec onagicma hamaj zé méráginaiguc énépésiyi nalé imuaru iniguc ac meyi sisipac ac imuhucya qahac. Ieneñ imi nuac sisipac ac qeriaiguc ménda ninzéngéma nañseligic, imuac ni ménda héngaleñ wañ énécmiyi.

10 Wañu Anutunéj muñguc yomuhuc zéyec; Nalé imuac andiaiguc Israel ama miñina iniguc sisipac ac meyac kumumañ imi yomuhuc; Neñ zézé seli acna niniñginaiguc haima ewa qeriginaiguc omañ. Wañu neñ ionac Anutu wamba ieneñ imi nuac ic embac hécna wamma kecmu.

11 Wañu nalé imuaru imi, ic kuneñ me komora moczoñ yanda ni niñnémmu. Imuac niñac ic méjnéj méj alaya méj baec momacya me, enyea dara me, muniawac Miñ kewu nimmina zéma ménda ézémac.

12 Imi mia neñ képésicgina imi muñguc ménda niñqelima wawañ memegina biria niñac wésé

niniŋ waŋ énécimimaŋ.

¹³ Waŋu méŋac zéma sisipac ac qelia zéyec; Hénia imuac niŋac sisipac ac walac meyec imi waiyu wahala wanžac. Iwawai wahala zéma qakola wawaŋa imuhucyanéŋ nalé horua ménda keŋu qahac wammacac hezac.

9

Kurumeŋac ama téréya.

¹ Sisipac ac walahaiguc acguc Miŋ Kewu welen qemimiawac haka silicya heyec. Heyu baecac hali téréya tarec.

² Sel hali meyacgégic naŋec imuac qeria mén walac heyec imuac mia hali téréya zéaŋgic. Waŋu imuac qeriaiguc kifa ura héniyaguc zéma zaki téréya taru zaki téréya imuac qahaiguc samén téréya haigic tacanec.

³ Waŋu maleku héŋgeŋnec nanaŋa méŋac andi-aiguc qeria mén heyu qara imi téréyawac téréya zéaŋgic.

⁴ Imuaru iwawai héméŋaguc ooyawac zéic* golinéŋ memeya tarec. Waŋu sisipac acwac katapa séwéla moczoŋ golinéŋ oso osoya taru imuac qeriaiguc kewuc golinéŋ memeya Manayaguc zéma, Aronac tacya séraŋguc imi zéma, sisipac acwac hoc hilanŋa momacnec haigic heyec.

⁵ Waŋu imuac qahaiguc kua meme uŋa edamuyaguc qara Kerubim éréhéc megic néwéc

---

* **9:4:** Kiwi tosaraiguc; zaki téréya ogic hezac, néŋ ama qeria qara téréyawac téréya imuaru imi zaki téréya ménda hezac. Yawunj séc hatac momacguc hofac oo ic mén kumugic zéic imi mema eŋaŋec. (Lew 16:12-13).

néwéc qengangiranéŋ wésé niniŋac tatac imuac wézéra hoturuma naŋoc. Waŋu deguc hénia� qézézéŋ zédacmanj zé nimba imuac naléyá ménda wanžac.

6 Iwawai imuac areŋgégic heyu hofac oo ic eneŋ ama qeria walac imuaru nalé séc emma ai téryea meaŋgic.

7 Néŋ ama qeria méŋ andiaiguc hezac imuaru imi hofac oo ic eŋeŋagina eŋeyanec yawuŋ séc hatac momacguc eŋaŋec. Waŋu sac qahac eŋ ménda eŋaŋec. Sac imi mia eŋeya zéma ic embachéra ionac kápésic ménda niŋasarima waŋaŋgic imuac wamma haimianjec.

8 Haka imuac hénia imi Uŋa téryeanéŋ yomuhuc nénézézac; Sel hali walaha imi tarunec hali téryea kereŋ kerenjawac hénia imi ménda hicŋitegirec.

9 Sel hali walaha imi mia deguc nalé yomuac sésécac hezac. Deguc imi sese zéma mulu omimia iminéŋ mepé qepéši ic ionac ninj kétinkétiŋa imi ménda mesolaŋianžac.

10 Nene dokuac neuŋ zéma doku naec haka hénia hénia imuac hofac oo ic eŋeŋa wamma hayec. Hama sel hali méŋ solanja imuaru kerenjec. Sel hali solanja imi méranéŋ memeya qahac, waŋu Anutunéŋ zéyu hicŋidacgic baec kurumen yomuacnec hahaya qahac.

11 Kristo inéŋ iwawai hiabia ha nénécmimacac zézéya imuac hofac oo ic eŋeŋa wamma hayec. Hama sel hali méŋ solanja imuaru kerenjec. Sel hali solanja imi méranéŋ memeya qahac, waŋu Anutunéŋ zéyu hicŋidacgic baec kurumen yomuacnec hahaya qahac.

12 Waŋu inéŋ noniŋ zéma burumakao merawa imuac sacyaguc qahac, néŋ eŋeya sacyanéŋ momac yanda neŋaŋ niŋac wamma hatac momacguc sac hali téreyawac téreyáiguc keremma mulu meme hémbénaŋa meyu sécgéyec.

13 Noniŋ zéma burumakao sacya zéma bucgaŋen burumakao embara gericiguc moczoŋ odacgic hicŋihicŋiya imuhucya gilima ic embac géteruru héihéiya imi météré énécimma séwigina météré énécmiaŋgiciguc

14 Uŋa Téréya hémbénaŋa inéŋnec kekecyia solanja Anutu mulu haimiyec Kristo iwac sacyanéŋ séc mén ogicma haka humumiawac ewa kétinjkétiŋ imi zuac nénécmiyu Anutu kekecyaguc hia weleŋ qemiwiŋac hezac.

15 Imuac mia Kristo imi, sisipac ac walahaiguc kecma képésic mihičŋiyin neŋaŋ hulac nénécimmaŋ zé humuyec. Humuma héihéré nénécimia neŋaŋ sisipac ac hémbénaŋa mératécac buŋa késawiŋ niŋac sisipac ac qelia imuac miŋ suc waŋec.

16 Mératéc ara imi ac zéyec ic iminéŋ humuyu héipuc waŋgic hélä waŋu tohoma wambiŋac hezac.

17 Mératéc ara waŋec i kecanzac séc sisipac ac iminéŋ aiya qahac. Imuac niŋac humuc hicŋiyuguc mératéc ara iminéŋ seligma hélaguc waŋanžac.

18 Hénia imuac niŋac sisipac ac walahaiguc acguc sac qolacgégéya qahac eŋnec kuhaguc ménda waŋanžac.

19 Mosenéŋ héna aciguc hezac séc zézé seli ac imi moczoŋ ic embac énészeyu nindacgic. Waŋu

inéj burumakao merawa zéma noniј sasala ionac sacgina imi dokuguc melemma imuac qeriaiguc rama zucya pésiha zéma hisop ic hésa hawanéj tindunjéma giliyu kiwi limbi limbinja zéma ic embac mocžon ionac muru zizianéj héianjec.

²⁰ Waňu imuhuc wamma yomuhuc zéanjec; Yomi imi sisipac acwac sacya. Niňtohomu niňac Anutunéj zéseli énécmimia.

²¹ Héna imuhuyanec inéj sacnéj sel hali zéma sokoc zéic mepé qepésiac buňa mocžon imuaru giliyu zizianéj héianjec.

²² Hélacnec, héna acwac méra bawaiguc iwawai mocžon yanda sacnéj zuac zuara wandacanjec. Imuac sac ménda qocgégic mamaciguc képésic waiwaiya méj ménda hezac.

²³ Kurumenjiguc iwawai hélá hezac imuac sésécyawac iwawai imuhucyanéj zuac énécmigic téréya wammu niňac haka imuhucyanéj heyec. Néj kurumenjac buňa eñeya imi mia mulu hiabia soroc séc méjnén mesolanji énécmimuac hezac.

²⁴ Imuac mia Kristo imi hélá imuac sésécyadac hali téréyawac téréya méranéj memeya imuaru ménda keremma kurumej qeriaiguc kereńec. Keremma deguc imuaru neňaj niňac wamma Anutuac kiwaiguc wininima kecanzac.

²⁵ Waňu hofac oo ic kiwanéj yawuň séc eñeya sac qahac, néj méňac sac mema seli hali qeria téréyawac téréya imuaru kerenjajec ésécnec Kristo imi eñeya kekecyia muňguc muňguc ménda waimac.

²⁶ Kristo imi imuhucyawac séc wambacnec baec kurumej zéyu hicňiyec igucnec éréma

deguc muñguc muñguc qenzeñ manzeñ nimma kecbacnec. Néj inéj imuhuc ménda wamma eñeya kekecy a muluac buña qema képésicnina metecgémaj zé nalé tetecgiaiguc hatac momacguc hicñi nénécmiyu sécgéyec.

²⁷ Ic neñaj imi hatac momacguc humuwiñac hezac. Wañu humuc imuac andiaiguc zégésigésiac aciguc nambinjac hezac.

²⁸ Imuhucyanec Kristo imi acguc momac yanda neñaj képésicnina aumanj zé hatac momacguc mulu meyec. Wañu muñguc hamac imi képésic huamac niñac qahac, néj kekec hémbénaña mihicñi nénécmiwij zé iwac mambéc kecanžu imi onac niñac wamma wininimac.

10

Mulu ai hémbénaña.

¹ Héna ac imi iwawai hiabia andiaiguc hamac imuac irecy, néj héla ménda wanžac. Hénia imuac niñac mulu ai meme séc zéma yawuñ séc zéngé toroya qahac ohaihai wammianžu iminéj Anutuac haréanžu i mesolañi énécimimacac séc ménda wanjanzac.

² Imuhuc qahac wambacnec imi, weleñ qemianjic ienenj hatac momacguc imuacnec mesolañani amudacma képésicgina ewa qeriginanéj munjuc ménda nimbiri amuma hofac oo ai imi bec waidacbunec.

³ Néj mulu meme yawuñ séc meanjic imi mia képésicgina héiqeli énécimimiawac hakaya.

⁴ Némac niñ, burumakao zéma noniñ sawanéj képésicgina metecgémac ac séc qahac.

5 Hénia imuac niŋ Kristo baeciguc mayec imuaru inéŋ* yomuhuc zéyec; Sese zéma mulu hénia hénia imuac siŋga ménda hezac, néŋ gen séwi momacguc nuac mézézéŋé nénnec.

6 Yaŋ howiac ooya zéma képésicac hofac oo imuac mia ewa hia ménda niŋanžaŋ.

7 Waŋu ni yomuhuc zéyi; ninžaŋ, Anutu, ni guac ewa siŋga memaŋ zé hazua, o Anutu! (Ac imi kiwi limbi limbinjaiguc nuac ooyawac hezac).

8 Ou ac yomuhuc zéyec; Mulu hénia hénia zéma, iwawai ohai géŋgéŋa zéma, hofac oo zéma, képésicac mulu imuhucywac ménda wamma imuac siŋga ménda niŋanžaŋ. (Imi mia hénia ac méndacma ohaihai wammianjic.)

9 Waŋu ac yomuhuc toroqema zéyec; Ninžaŋ, guac ewa siŋgawac tohoma memaŋ zé hazua. Inéŋ qelia méŋ meyacmaŋ zé walaha imi auzac.

10 Imuac Anutuac ewa siŋ méndacma Yesu Kristo imi hatac momacguc, momac yanda neŋaŋ niŋac wamma, séwiyawac kekecyahaima météré nénécmiyeč.

11 Héfac oo icya icya imi naléya naléya namma weleŋ qeanzu. Imuhuc wamma mulu, képésic dac méŋ méndadac auanžac imuhucya, munjuc munjuc haianzu.

12 Kristo imi képésic nina niŋac wamma mulu ai hémbénaŋa momacguc haimiyu tecgéyu, Anutuac méra héiyaiiguc emma tacžac.

13 Tacma mambéc kerunec hažéchéra imi moczoŋ iwac hénia duandiaiguc onoporú hénia titiya wandacmu.

---

* **10:5:** Dawidinéŋ Kristoac kuaya mema zéyec.

14 Waŋu hatac momacguc mulu ai mema ic embac météré énécmimia imi hémbénaŋa mesolanji énécmidarec.

15 Uŋa Téréya imi acguc yomuhuc zéma héipuc ac zéau nénécmizac,

16 Miŋ kewunéŋ zézac; Nalé sura imuac andiaiguc ni sisipac acna yomuac mia iniguc zéselimanj; Ni ewa qeriginaiguc héna acna haiwa hemac. Waŋu ninij ginaiguc owa hemac.

17 Waŋu inéŋ yomuhuc toroqema zézac; Ni képésicgina zéma wawaŋ meme héna ac logima waŋgic imuac muŋguc ménda niŋqelimanj.

18 Biria imuhucya imi zuacdaru, képésic imuac mulu ai memimia imi acguc mérŋ ménda hezac.

*Ninzéŋ ninzéŋiguc naŋselima
kecbiŋ niŋac nunuruzac.*

19 Imuac bec ninzéŋ ninzéŋ dacmuna hécna, neŋaŋ Yesuac sacya niŋac hali téreyawac téreyáa imuac qeriaiguc kerembij zé efima ninzéŋgéziŋ.

20 Neŋaŋ niŋac wamma maleku yanda oc-muŋ téreyaiiguc naŋaŋec imi quzuracgéma imuac suraiguc héna qelia kekcyaguc imuac naguya aunénécmiyec. Waŋu maleku imi mia eŋeya séwiyawac séséc wanžac.

21 Waŋu nini imi Anutuac ama miŋina hofac oo ic eŋeŋa i guc kecziŋ imuac niŋac

22 ewa qerininaiguc sacya giliyu héiyu ninij ninaiguc biria hezac imi ninjtegičma séwinina imi doku lalac lalacnéŋ zuacdaczinj. Imuac ewa qeri hélacnec zéma ninzéŋ ninzéŋ solanja kuaya qeqeyaguc Anutuac muru kerembij.

23 Waļu sisipac ac waļ nénécmiyec iwaru imi ménżé ménżéya qahac. Imuac mia niŋkumuma ninzéň ninzéňnina kuaninanéň zéauyin imi keŋqe haqenina qahac selianec késama kecbin.

24 Waļu neŋaŋ goi héihéiguc zéma hakasilic hiabiaiguc kecbin źé dimuhuc zénaŋgé amuma kecbin imuac mia qerininanéň niŋgési waļambin.

25 Waļu azorowiŋ zéni imuac héjacya mema keŋanžu ionac haka silic éséc ménda wamma zénaŋgé waļamuma nalé yanda hosucninu hayu héjanzin séc muŋguc yanda imuhuc wamma kecbin.

26 Neŋaŋ ac hélawac niniŋa nénécmiyu memaguc kileŋ seliseli wamma biria wambiniguc képésic imuac ʐuacʐuarawac mulu mén̄ muŋguc ménda hezac.

27 Néŋ imuac kitiwa imi mia gésigési nalé yanda zénéň hiri hiriyaguc zéma, geric béləŋagucnéň Anutuac hazéchéra qécgé énécimimia iminéňnec sac mambécnina hezac.

28 Mén̄néň Moseac héna acac niļu eŋomia waļu logiyu, ic éréhécnén̄ me haréwécnén̄ hémma ara zéhicŋigic ewa biricya qahac qegic humuanzaciſuc,

29 Imuac niļac ic mén̄ Anutu Naļa hénagina bawu tizižamima, sisipac acac sacya eŋeya météré miyec imuac, qerianéň niļu iwawai biria éséc waļu, Uļa Téréya ewa hiawac nénécmimia imi zébirí qébirí waļ mimaciſuc, imuac kitiwa hatac dahec ac séc ogicma réwériawac mihičimacac hezac imi niļasarizu me qahac?

30 Nini ac yomuhuc zéyec i nimmiziŋ; Kitixa meleŋ meleŋ imi nuac ai, neŋ bakia meleŋ énécmimaj. Waŋu ac méŋ toroqema yomuhuc zéyec; Miŋ Kewunéŋ ic embachéra zégési énécmimac.

31 Anutu kekecyaguc iwac mériraiguc eŋeŋa imi zénéŋ hiri hiriyaguc yanda.

32 Ini becnec edamu qetagali énécmiyuguc qenzen manzen yéwéria bisima naŋseligic nalé imuac mia niŋqeligic.

33 Nalé tosiaiguc imi ic embac kicginaiguc onopocgic naŋgic ac biria zéma unuhéi waŋ énécmianjic. Waŋu nalé tosiaiguc imi tosara ionac imuhuc waŋ énécmigic hésa amaiguc tacgic iniguc ala baoc waŋamuma kecaŋgic.

34 Ini iwawai hiabia méŋ hémbénaŋa heheya he énécmizac imi ninžu. Nimma hésa ic wésé niniŋ waŋ énécmigic. Waŋu iwawaigina onagicgic yéwéri imuhucya imi ségiségi wamma mebisi waŋanjic.

35 Waŋu haka imuhucyanéŋ kecma bakia hiabia kunen yanda wagicma haéncimimac. Imuac mia ewagina déŋ waŋu kemmu.

36 Imuac niŋac ini naŋselima Anutuac ewa siŋ wandacmu nalé imuaru némac ac ʒiki énécmiyec imuac héla medacmu.

37 Hénia imi yomuhuc; Nalé hotoŋadac hama keŋu, hamacac zéyec inéŋ mia nalé ménda mehorugima kileŋ hamac.

38 Néŋ nuac ic solanjaná imi ninzéŋ ninzéŋiguc kecmac. Waŋu mérénéŋ wéléc héréma andé andé kemmac imi qeri uŋjaná néŋ iwac mia ségiségi ménda wammac.

³⁹ Neŋŋaj imi wéléc héréamuma kemma sohozu ionac areŋiguc ménda kecziŋ, néŋ ninzéŋgémá kekec hémbénaŋja késa kezu ionac areŋiguc kecziŋ.

11

Ninzéŋ ninzéŋ imuac hénia.

¹ Ninzéŋ ninzéŋ imi iwawai ménjac ménŋ ninjumuma kecanziŋ imuac héla zéma iwawai ménda héŋanziŋ imuac héipucya wanžac.

² Ninzéŋ ninzéŋinaguc Yanda hécnina zéhiaru énécmimia waŋec.

³ Ninzéŋ ninzéŋninaguc mia baec kurumeny yomi Anutunéŋ zéyu hicŋidarec imi niŋasarianziŋ. Imuac iwawai kicninanéŋ ménda héŋanziŋ imuacnec iwawai kicninanéŋ héŋanziŋ imi mihicŋidarec.

Abel, Enoko zéma Noa ionac ninzéŋ ninzéŋina imuac hénia.

⁴ Ninzéŋ ninzéŋaguc Abelnéŋ Kainac hofac oo ai imi ogicma Anutu hofac oo ai hiabianec memiyu Anutunéŋ hémma hofac oo ai imuac héju sécgéyu zéhiaru miyec. Wanju inéŋ becneč humuyec, néŋ ninzéŋ ninzéŋanéŋ ac waŋ nénécmimanec keczac.

⁵ Ninzéŋ ninzéŋaguc Enoko inéŋ kecma kekec yomuacnec humuc ménda mihicŋiyunec wagicma ejec. Anutunéŋ wagicma keju muŋguc hémmuac séc qahac waŋec. Wanju ménda wagicma ejec nalé imuaru Inéŋ mia Anutu ewa hia mihicŋi miaŋec imuac Anutunéŋ zéhiaru miyec.

6 Ninzéŋ ninzéŋnina qahac en Anutu ségiségi mihicŋi miwiŋac séc qahac. Imuac Anutuac muru kembij zé ninzu imi eneŋ inéŋ hélacnec Kecanzac imi zéma hoc tinzarec mema kenzu ionac mia bakia hiabia meleŋ énécmianzac imi ninzéŋgemuac hezac.

7 Ninzéŋ ninzéŋaguc Noanéŋ haka méŋ kic wésiaiguc ménda hicŋiyec imuac walac zéhicŋi miyu bac yandi yandiyaguc wamma ac imuac eeya héima eneya iniŋ merachéra kekec mihicŋi énécmimanj zé zéic yanda imi meyacgéyec. Imuhuc wamma hakaya solanjanéŋ baec ic ionac képésicgina mewininiyec. Waŋu imuhuc wamma kekec solanja ninzéŋ ninzéŋ igucnec hahaya imuac mératéc ic waŋec.

*Abarahamac ninzéŋ ninzéŋa
imuac hénia.*

8 Ninzéŋ ninzéŋaguc Abaraham imi héihéré miyec nalé imuaru ackuažéc imi niŋtohoyec. Niŋtohoma baec méŋ iwac buŋa wammac niŋ zémiyec imuac wamma dimuaru kemmac imi ménda niŋtegičmanec hénima keŋec.

9 Waŋu ninzéŋ ninzéŋiguc baec méŋ iwac buŋa wammac niŋ ac zikima ézéyec imuaru kemma baec méréra imuaru kecaŋec. Kecma eŋeyaguc momacnec sisipac ac momacguc imuacnec mératéc meme ic kekera Isaka zéma Yakop iriguc momacnec sel haliiguc kecaŋgic.

10 Hénia imi yomuhuc; Inéŋ ama arenja yanda méŋ Anutu eŋeyaoč irec meme ic zéma mericqec ic wamma qambaŋa haiyec imuac mia kichihi wamma kecaŋec.

11 Waļu ninzéŋ̊ ninzéŋ̊aguc Sara eŋeyaoç acguc héfiŋ̊ kecma embac yanda waŋec, néŋ̊ sisipac ac wammiyec inéŋ̊ méŋ̊zé méŋ̊zéya qa-hac imi ninzéŋ̊gýec imuac niŋac yawuŋa imi séha ogicma sasala waŋec, néŋ̊ kileŋ̊ hériyaguc wawaŋawac kuha hamimia waŋec.

12 Imuac mia ic momacguc humumia ésécnec iwarunec sawaiguc ménisikilu sasala zéma konduŋ̊ gingiŋ̊aiguc sakasac qétéya olombinac séc qahac imuac séciguc qelihéra sasala hicnjigic.

13 Ic imi eneŋ̊ moczoŋ̊ ninzéŋ̊ ninzéŋ̊gina méndacma humudacgic. Waļu sisipac ac imuac héla ménda énécmiyu megic. Néŋ̊ ej lakec ou heyu hémma yaizézé ac wamma kecgic. Imuhuc kecma baeciguc neŋaŋ̊ ic kian keczin zéma zéau énécmianjic.

14 Haka imi mia imuhuc zéanžu imi eneŋ̊ imuhuc wamma eŋaŋ̊ ama baecgina waima hagic imuac mia liliŋ̊géwiŋ̊ zé kichihi wamma kecanžu imuac hénia measarianzac.

15 Waļu eŋaŋ̊ ama baec waima hagic imuac niŋqeliwunec imi nalé méŋ̊ béréŋ̊gýeu hia liliŋ̊géwunec.

16 Waļu ieneŋ̊ mia ama baec hiabia séc méŋ̊ kurumeŋ̊iguc heheya imuac qeriginanéŋ̊ héngeŋ̊nec waŋanžac. Imuac Anutu imi ionac Anutu zémimiawac gamuya ménda nimma ionac niŋ̊ wamma ama areŋ̊a yanda méŋ̊ mézézéŋ̊gé énécmiyec.

17 Ninzéŋ̊ ninzéŋ̊aguc Abaraham imi batucgémiyec nalé imuaru Isaka Anutuac buŋa qemiyec. Sisipac ac wammiyu meyec, néŋ̊ naŋa

momacguc sac hemiyec imi waimimaŋ ʒé efiyec.

18 Naŋa imuac mia, ac buŋa yomuhuc ézéyec, guac qelihécgá ʒéénécmimia imi mia Isaka arunec hicŋisai wammu.

19 Inéŋ Anutu imi humuc ic ionac sucgina igucnec meqeli mimac niŋ kuha hemizac imi ninjhumuyec. Imuac ac héima ʒéni humuc igucnec meleŋ miyu meyecac séc wanžac.

20 Ninžéŋ ninžéŋaiguc Isaka imi haka bianguc hicŋimac imuac wamma Yakop ʒéma Esau mozoc ac ʒéérécmiyec.

21 Ninžéŋ ninžéŋiguc Yakop imi mia humumaŋ ʒé waŋec imuaru Yosefe naŋ héréra iorac mozocgé érécmima tac witiyaiguc héima namma Anutu sicgémiyec.

22 Ninžéŋ ninžéŋaiguc Yosefe imi humumaŋac ʒé wamma Israel ic embac eneŋ kecma Izipte baec waima kemmu ʒéma sirawac ʒéma walac ʒéseli énécmiyec.

Moseac ninžéŋ ninžéŋ imuac hénia.

23 Mose hicŋiyu neŋgoc maŋgocya iereŋ hényic merac imi hiabia soroc waŋu ninžéŋ ninžéŋ gi-raiguc mia ic kewu Faraoac ʒézé seli imuac bac yandi yandi ménda wamma maso haréc séc musaŋgéyoc.

24 Mose imi yandima ninžéŋ ninžéŋaiguc Farao bérarawac naŋa ʒémimiawac ménda wamma qe-qtali waŋec.

25 Imuhuc wamma képésic wawaŋawac siŋa, nalé hotonja heheya, imi waima néwécgeŋac Anutuac ic embac iniguc momacnec qenžeŋ

manzeŋ mihičŋiwiŋ ɬéma niŋu sécgéyu héna imuac méndarec.

²⁶ Waŋu inéŋ bakia hiabia imuac kichihi waŋec, imuac niŋac Kristoac wamma gamu qeqe mihičŋi mimia imuac niŋu eŋeŋa waŋu Izipte baec iguncneč soukiwa hinac mériŋaŋ imuacya imuac niŋu mamaya waŋec.

²⁷ Ninzéŋ ninzéŋaiguc Inéŋ ic kewuac qeri gericyawac bac yandi yandi ménda wamma Izipte baec waima keŋec. Waŋu Anutu ménda héhéŋa imi kiwanéŋ héŋec tanec, iwac muru héiseliyec.

²⁸ Ninzéŋ ninzéŋiguc méréc merac unumuhuyec inéŋ Israel ic onac méréc merac hécgina ménda unumac niŋac nagu sacyaguc ogicma keŋkeŋa imuac kendoŋ ɬéma sac gilihéi imuac haka imi zéseliyec.

²⁹ Waŋu ninzéŋ ninzéŋiguc Israel ic eneŋ konduŋ pésia imi baec dokuya qahac ésécnec gericma keŋgic, néŋ Izipte ic ieneŋ imi batucgéma waŋgic konduŋnéŋ hoturu énécmiyu humudacgic.

³⁰ Waŋu ninzéŋ ninzéŋiguc ieneŋ, ai meme 7, Yeriko ama areŋa yanda lelecgéma keŋha waŋgic demiŋ selia imi bacgéma madarec.

³¹ Ninzéŋ ninzéŋiguc héna yanda embac Rahap imi kicgaleŋ éréhéc luae qeérécimma érépésiyec. Imuac inéŋ acqeqe ic iniguc momacnec ménda humuyec.

³² Waŋu ac tosia némaciguc toroqema ɬédacmaŋ? Gideon, Barak, Samson, Yipta, Dawidi, Samuel ɬéma, kua meme ic ionac suruc medacma ɬéwiniec nalé henénzac imi ménda sécgéwacnec.

³³ Ninzéŋ ninzéŋiguc ieneŋ héŋgaleŋ ama areŋa

yanda sasala unuma onagicgic, haka solanja wanjic, sisipac ac imuac hela mihicnj i nećemiyu megic, laion yan kuagina mižicgégic.

³⁴ Geric bélaj lainja héwécgégic, sou zéra igucnec qizižingéma néngagcic, qeka meka igucnec seligigic, yaréiguc kucginaguc wamma téngin ic tosara baecgina igucnec hažéc hécgina ununesi waŋ énécmigic néŋgagcic.

³⁵ Waŋu embac tosia imi eŋŋ humuc ic hécgina qelima liliŋgégic muŋguc énépésigic. Waŋu ic tosia imi humuc igucnec yacyac hiabia mihicnjiwŋ zé zéra waiya mihicnj i nećemigic hulac énécmimuac niŋ ménda wanjic.

³⁶ Waŋu tosia ieneŋ zédesi zéma, hihilocnéŋ unuhéi imuac howura neningic. Waŋu kileŋ tosara imi seŋ hésa zéma, hésa ama imuhucyaguc qenžeŋ manžeŋ mihicnjigic.

³⁷ Tosia ieneŋ hocnénéŋ énérigic humugic. Tosia imi segenéŋ meric énécmigic éréhéc wanjic. Tosia imi sounéŋ qeric énécmigic humugic. Waŋu tosia imi rama zéma noniŋ séwéla aturuma musaŋé amuma keŋha wamma nene qahac kecma qenžeŋ manžeŋiguc zéma hénia qahac sicsaoc waŋ énécmigic kecaŋjic.

³⁸ Ic embac téreyá imuhucya onac imi baec yominéŋ eeyaguc ménda wanžac. Ieneŋ baec kisia zéma baec boŋa zéma banjec zéma baec kifanjaiguc heyac wamma keŋha wanjaŋjic.

³⁹ Ic embac imuhucya imi moczoŋ ninžéŋ ninžéŋgina niŋac Anutunéŋ zéhiaru énécmiyec, néŋ kileŋ zikizki acwac hela imi ménda mihicnj i nećemiyu megic.

40 Némac niŋ, Anutunéŋ neŋaŋaru haka eeyaguc séc méŋ mézézéŋgédaru heyec. Imuac niŋ neŋaŋ qahac eŋacnec sac Anutunéŋ niŋu heyec imi hia mesolaŋimuac séc qahac waŋec.

12

Yesunéŋ kekecac séséc mewininiyu hénziŋ.

1 Imuac nonac muru imi héipuc ic tuŋ yanda imuhucyanéŋ hosusu tasétasé ésécnec lelecgé nénécmimá nanzu. Imuac niŋ iwawai tosara réwéri mihičŋi nénécmianzac imuhucya zéma biriawac hésa bénzéŋnec dérécgé nénécmianzac imi momacnec héridacma héna nénéc nénézéya wéséninaiguc he nénécmizac imuac kucmama ménda wamma usuŋnec kembinj.

2 Waŋu ninzéŋ ninzéŋninawac miŋina kecma ninzéŋ ninzéŋnina mesolaŋi nénécmianzac Yesu iwac mia kicnina hima héŋseliwiŋ. Inéŋ mia wésiaiguc ségiségi hemiyec imuac wamma ic héŋgena véndara imuac zérabéra zéma gamu qeqeya niŋac niŋ éréhéc ménda wamma mese-limaguc ou emma Anutuac tatac edamuyaguc imuac héiyaiguc taczac.

3 Ini kuc mama me ewa mama ménda wammu niŋac Yesunéŋ biria ic ieneŋ hazéc wammigic kileŋ naŋseliyec imi nimmanec kecmu.

4 Ini haka biria hazéc wammima yaré qema qebipima sacgina qocgégic mamacac séc ménda qemanec keczu.

5 Imuacnec ini naŋhécgina pakeŋ ac waŋ énécmianzu ésécnec Miŋ Kewunéŋ ackuažéc

yomuhuc waŋ énécmiyec, néŋ imuac eluŋ unuyec; Naŋna Miŋ Kewunéŋ mindiŋi géŋu niŋna mamaya ménda wammac. Me ac waŋgéŋu qeriga ménda mamač.

6 Miŋ Kewunéŋ ic mén goiya héimianzac iwac mia zémindiŋi qemindiŋi wammianzac. Waŋu ic embac énépésianzac séc hihilocnéŋ unumindiŋi waŋ énécmianzac.

7 Zémindiŋi qemindiŋi imuac niŋac wamma manam batuc hénia hénia imuhucgeŋ naŋselidacmu. Anutunéŋ ini eŋeya nambérac héra ésécnec waŋ énécmianzac. Dimuhuciguc nambérac héra ionarunec ménjac mén maŋgocnéŋ zémindiŋi qemindiŋi ménda wammiyu eŋ kecmacac séc?

8 Zémindiŋi qemindiŋi imi nambérac moczoŋ waŋ énécmimia, imuac onac muru imi qahac waŋu kecanzuiguc imi, ini nambérac beginjé énécmimia wanžu néŋ nambérac héra téŋgéŋ qahac.

9 Séwininawac maŋgoc hécnina ieneŋ zémindiŋi qemindiŋi waŋ nénécmigic kileŋ eegina héi énécmianzij. Imuac bec uŋjaninawac Maŋgoc, séc mén ogicma, niŋtohoma kecbiŋac ménda hezac me?

10 Séwiac maŋgoc ieneŋ imi niŋgic hia waŋu nalé hotoŋa sac zémindiŋi qemindiŋi waŋ nénécmiangic, néŋ Anutu imi neŋaŋ iwac haka téreyawac buŋa késa kecbiŋ niŋac mehiaru nénécmimaj zé zémindiŋi qemindiŋi waŋ nénécmianzac.

11 Zémidiŋi qemindiŋi hicŋi nénécmianzac nalé imuhucgeŋ imi imuac niŋni ewa hiawac

tanec ménda wamma ewa biricac buŋa tanec waŋanžac. Néj kecma andiaiguc imi, iminéŋnec meefiefi mihičianžu imi onac muru, zémindinji qemindinji iminéj kekec solanjawac héla gocmia luaeyaguc mihičij énécmianžac.

12 Imuac mia ini zéwelecac méragina imi gagawiyu Meyacmu. Waŋu simiŋgina héigic kuha qahac waŋu meseli amumu.

13 Séwi hénaginawac wamma baec héná imi mindinjic dindiŋa waŋu, imuhuc waŋic hénagina tihorik qihorik imi mehiaru énécmimia wammac. Qahac waŋu simiŋgina nétec qétéré wambac niŋac.

14 Ini ic embac moczoŋ yanda iniguc luae zéma kekec téreyá imi méndacma kemmu. Méjnénj ménj imuhuc ménda wamma Miŋ Kewunina hémmuac séc qahac.

15 Ini héŋgalen waŋamuma kecму, onarunec méjnénj ménj Anutuac ewa hiawac buŋa imuac sigiwac niŋac. Me sucginaiguc gétē howuraguc ménj séra qema yandima réwéri mihičij énécmiyu iminéŋnec ic embac sasala mebiri énécmiwac niŋac.

16 Ini galen mema kecму, onarunec méjnénj ménj nenedac momacgucac niŋ wamma walac hicnji hicniyawac mératéc buŋa imi andé qeyec Esau ésécnec kaisero wamma kecbu me Anutu ee héihéi ménda wammima kecbu niŋac.

17 Ini iwac hénia ninžu ésécnec inéj kecma mératéc memaŋ zé kic masiyaguc zésiac wamma welerec, néj qaecgémimia waŋec. Waŋu ewa meleŋac nanaŋa ménj ménda mihičiyec.

18 Ini haréma keczu imi mia hémma osin-imbiñac séc ménda wawaña Sainai baec boňa imuhucya qahac. Baec boňa imi mia geric bélaria zéma, sinji panamañ zéma, hosusu zapéla zéma, wilinj wilinj luhuc yanda zéma,

19 témunjac hétén yanda zéma, ac ewaya imuhucyaguc. Ac ewa imuac niñgic imi eneñ muñguc ménda énézémac niñac welecmigic.

20 Imi mia yan beric acguc méjnéñ baec boňa imuaru sicsaoc haréyu hocnén qegic humumac zéyu niñgic, imuac zézé seli ac wañ énécmiyec imuac ewaya bénzén nimmuac séc qahac wanjec.

21 Iwawai kicninanén héhéňa séc imuhucyanén imuhuc bac yandi yandi kunenj yanda mihicnjí énécmiyu Mose acguc bacna yandiyu zénéñna hirizac zéyec.

22 Néñini imi Zion boňa Anutu kekecyaguc iwac ama areňa yanda kurumeňac Yerusalem harézu. Imuaru imi ségiségiac aria yanda hicnjyu, kua meme uňa sasala ménda oloñ énéc énécmiawac séc zéma,

23 méréc merac kurumenjiguc qacgina oénécmimia ionac hénaoriň zéma, ic embac momac yanda ionac zégésigési ai miñjina Anutu zéma, ic embac mesolanji énécmimia ionac uňahécgina zéma,

24 Sisipac ac qeliawac miň suc ic Yesu zéma, inéñ qocgé nénécmiyu Abelac sacya ogicma héipuc ac hiabia wañ nénécmianzac sacya hezac.

25 Ini técgina nimma kecmu, ac énézéanzac i andé qewu niñac. Becnec baeciguc goro ac wañ énécmiyu andé qegic bakia meleñ énécmiyu néñgacmuac séc qahac wanjec. Waňu nini yomi

kurumenj igucnec goro ac nénézéanžac i andé qemaguc bakia imuac dimuhuc hia qizižingéma néngacbijnec?

²⁶ Becnec imi ac héténj iminéj baec imi mimiňzaliyec, néj deguc imi sisipac ac yomuhuc zéma nénézézac; Ni méngucnec baecnec sac qahac, néj baec kurumenj momacnec mimiňzalimaŋ.

²⁷ Muŋuc zéyec ac imi mia iwawai ménda mimiňzalimacac hezac iminéj hehe seli hemacac niŋ iwawai zéyu hicŋima hezac. Mimiňzalimacac séc imuhucya imi netecgéyu qahac wammacac hezac imi zéasarizac.

²⁸ Imuac neŋaŋ imi héŋgaleŋ ama areŋa ménj ménda mimiň ţaliŋaliawac séc imi mihični nénécmiyu meziŋ. Imuac mia ewa hia ac wammiwiŋ. Imuhuc wamma ehéihéi wammima bac yandi yandi wamma Anutunéŋ niŋu sécgémacac séciguc mepé qepési wammiwiŋ.

²⁹ Némac niŋ neŋaŋ Anutu imi onowisi wawaŋawac geric bélanja.

13

Weleŋ qeqe ai hiabia.

¹ Ninžéj ninžéj dacmuna tetecgia qahac singina niŋamumu.

² Waŋu ic kian ionac imi eluŋ ménda unuyu weleŋ qeénécmimu. Ic tosara ieneŋ imuhuc wamma ménda inictegicmanec kua meme uŋa weleŋ qeénécmigic.

³ Alahécgina hésa amaiguc onopocgic tacgic eŋaŋ acguc momacnec onopoc énécmimia ésécnec

nimma ninjénécmimu. Ini acguc séwiginaguc kecžu imuac niŋ hénia qahac unuhéi waŋ énécémigic réwéri mihicnjima kecžu imi onac ninjénécmimu.

⁴ Ini mocžoŋ eu iniŋ kekecac ningic eeyaguc waŋu hehe tatac eu iniŋa buŋa imi Anutuac kiwaiguc ménda qaorac qegic. Kaisero wamma eu iniŋac kekec mebirima sicsaoc heanzu ionac imi Anutunéy kitixa ku énécimimac.

⁵ Miŋ Kewu ejeyaoč nénézéma zéyecnéŋ; Neŋ ménda wai énécimimaj. Waŋu onac eluŋ ménda numac. Imuac niŋac soukiwawac hémbaoc ménda wamma kecmu. Iwawai he énécmizac imuac niŋic sécgémac.

⁶ Imuac neŋan imi yomuhuc zéwiŋ zé ewa éréhéc ménda wanžinj; Miŋ Kewuna imi méra néŋanžac imuac ni bac yandi yandi ménda wammaŋ. Baec icnénj némaciguc biria waŋ némmac?

⁷ Galen hécgina Anutuac ac kuažéc énázéaŋgic ionac kekecginawac héla imi dimuhuc hicnj énécmiyec imi hémma nimmaguc ninžéŋ ninžéŋgina méndacma wammu.

⁸ Yesu Kristo imi oran zéma deguc zéma tetecgia qahac imuhucyanec.

⁹ Imuac pakeŋ ac hénia hénia méréra iminéŋ ménda énepésima kemmac. Ewa qerigina imi ewa hiawac buŋanéŋ meseligic hiabia wammac, néŋ yaka neneac neuŋ aciguc imi qahac, hénia ac imuhucya imi méndacma waŋaŋgic imi onac méŋ ménda méra énécmiyec.

¹⁰ Neŋan muru zaki téryea ménj taczac. Waŋu imuac qahaiguc seseac nene imi sel hali

téréyaiguc weleŋ qema ai meanzu ieneŋ nemu niŋac qac buŋagina ménda zéénécmimia.

11 Imi mia képésic ninawac mulu buŋawac hofac oo ic eŋeŋanéŋ yaŋac sacya mema hali qeria téreyawac téreyá imuaru kerenjanzac, néŋ séwibusuya imi demin sénjaŋgeŋiguc gericnén ogic zedacma qahac waŋanžac.

12 Hénia imuac niŋac Yesu imi acguc eŋeŋa sacyanéŋ ic embachéra météré énécmimanj zé saŋgulaŋ yanda imuac sénjaŋgeŋaiguc qenzenj manzeŋ mihičiyec.

13 Imuac neŋan imuhucyanec iwac gamu qeqe imi huama hali téreyá sénjaŋgeŋaiguc iwac muru mekembirj.

14 Baec yomuaru imi heheseli ama yanda ménj ménda he nénécmizac. Imuac ménj kecma biŋguc hahaya imuac mia kic hihi wamma kecanziŋ.

15 Imuac mia Yesuac niŋ wamma nalé séc Anutu mepé qepésiac hofac omiwiŋ. Mepé qepési legic iminéŋ mia kua taséninawac héla gocmia wamma qac buŋayawac héipuc ac waŋanžac.

16 Haka hiabia zéma newa haleŋ imi eluŋ ménda unuyu wammanec kecму. Haka imuhucya imi Anutuac kiwaiguc hofac oo ai héla tanec wamma ségiségi mihičij mianzac.

17 Galen hécgina ionac ac imi niŋ tohoma méra bacginaiguc kecму. Ieneŋ imi onac qeri uŋaginawac wamma héŋgaleŋ ai mewiŋ zé eŋaoc niŋ gésigézi ai mihičimuac hezac ésécnec nimma ai meanzu. Imuac naŋgé énécmigic ieneŋ ai imi ségiségi wamma memu, néŋ yaiwisisiŋ wamma

ménda memu. Imuhuc waŋgic onac muru hélä ménda hicŋji énécmiwac niŋac.

¹⁸ Nonac niŋac wamma zéwelecmu. Nini imi ai meanzŋj séc haka eeyaguc wambŋj zé siŋnina imuaru hezac imuac nonac muru qerí solaŋ he nénécmizac imi ninzéŋgéziŋ.

¹⁹ Ni fcdac onac muru liliŋgéma kemmanj niŋac méra némma zéwelecmu niŋac zéseli énécmizua.

²⁰ Rama galen yanda Miŋ Kewunina Yesu imi sisipac ac tetecgia qahac imuac sacyanéŋ humuc igucnec wagicma éréyec luaeac Anutu inéŋ mia

²¹ ai hiabia hénia héniaiguc mesolaŋi énécmima eŋjeŋa ewa siŋ méndacma ai memu niŋac meseli énécmiyec. Imuhuc wamma eŋjeŋa kiwaiguc haka héŋ soroc sorocya Yesu Kristo inéŋnec suc-ninaiguc mihičŋjmaŋ zé ai meanzac. Eebipiya edamuyaguc iminéŋ iwac muru nalé tetecgia qahac hema emma hemac. Hélacnec!

²² Ninzéŋ ninzéŋ dacmuna hécna ni zéwelec énécmizua; Neŋ ac imi meducŋjma oénécmizua imuac niŋ, meme seli acna waŋ énécmizua imuac niŋgic ménda birimac.

²³ Waŋu zéwa niŋgic; Alanina Timoteo imi hésa ama igucnec bec hulacmigic ziki sipac qahac keczac. Inéŋ nalé ménda tecgéyunc hamaciguc nekawu hama inicbic.

²⁴ Galen hécgina zéma hénioriŋ téryea séc yaizézé acgina zézua. Italia baec igucnec tosara ieneŋ acguc yaizézéginá zézu.

²⁵ Ewa hiayanéŋ ic embac momac yanda onac muru he énécmimac.

**SISIPAC AC QELIA
The New Testament and Psalms in the Kube Language
of Papua New Guinea
Buk Song na Nupela Testamen long tokples Kube long
Niugini**

copyright © 2012 Global Bible Translators

Language: Mongi (Kube)

Translation by: Global Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

0403b50f-078d-52e2-a203-056e8a430665